

Kenniscentrum veehouderij voor interactie tussen ondernemers, onderwijs en onderzoek

Leren van onderzoekers

Als echte deskundigen presenteren derdejaars mbo-leerlingen veehouderij hun advies voor praktische problemen van melkveehouders. Onderzoekers hebben hen begeleid bij hun onderzoek. Het is leerzaam voor leerlingen, docenten en onderzoekers.

Leerlingen onderzoeken in overleg met de ondernemer de voedervalue van het ruwvoer voor melkvee

“Dit is een manier om meer interactie te krijgen tussen onderzoekers, onderwijs en ondernemers”, vindt Paul Vriesekoop, directeur Veehouderij van Animal Science Group (ASG). Hij is op donder-

dagavond 9 november als gastheer aanwezig in het praktijkcentrum in Zegveld. De mbo-leerlingen veehouderij van het Wellantcollege zijn de gasten. Zij zullen hun resultaten presenteren van

het onderzoek dat ze samen met echte onderzoekers van ASG hebben uitgevoerd.

Kritische vragen

Het Praktijkcentrum in Zegveld, middenin het groene hart, ligt tussen de drie vestigingen waar het aoc veehoude- →

Wellantleerling Gerrit de Groot bereidt zich met onderzoeker Jaap Gielen voor op de presentaties van het onderzoek

rijopleidingen uitvoert: Gouda, Houten en Gorkum. De 25 derdejaarsleerlingen van de niveau 4-opleidingen komen wettelijk een dag naar het praktijkcentrum om samen te werken in het project het Kenniscentrum Veehouderij Groene Hart. Ze voeren opdrachten uit, doen onderzoek of vergelijken kengetallen. Op die manier moeten alle managementaspecten van hun opleiding aan bod komen. Sinds de zomervakantie zijn het de leerlingen uit Houten en Gorkum die onderzoek verrichten. Samen met onderzoekers hebben ze naar oplossingen

gezocht voor problemen van ondernemers (zie kader). De Goudse leerlingen waren nog op stage in het buitenland. Afstemming van de roosters en programma's van de drie vestigingen is nog lastig.

“Het is daarom een complex project”, zegt projectleider Barry Looman. Ze heeft veel tijd moeten besteden aan de afstemming. Programma's en inhoud van de opleidingen op de vestigingen verschillen. Het aoc hoopt op deze manier de relatief kleine veehouderijopleidingen beter op elkaar af te stemmen,

een van de doelen van het project. Bovendien moet die samenwerking met onderzoekers en ondernemers zorgen voor een kwaliteitsimpuls van de opleidingen. Docent Nico van Schaik uit Houten is er na de eerste ervaringen van overtuigd dat die kwaliteitsimpuls bereikt wordt. “Leerlingen graven echt dieper.”

Vanavond is het aan de leerlingen om te laten zien wat ze in die eerste periode gepresteerd hebben. De leerlingen hebben de avond zelf georganiseerd. Naast ondernemers en onderzoekers hebben ze ook ouders uitgenodigd. Omdat Wellant en ASG veel belang hechten aan het project, zijn er ook vertegenwoordigers van de bestuursraad van het aoc aanwezig, van ASG en van de provincie Zuid Holland. Gedeputeerde Leen van der Sar benadrukt in zijn inleiding het belang van de melkveehouderij in het Groene Hart.

Het grootste deel van het programma is ingeruimd voor de leerlingen. Zij laten met powerpointpresentaties zien wat ze gedaan hebben. Er verschijnen ingewikkelde tabellen over voederwaarden van natuurgras, over de kosten van mestafvoer of effecten van verhoging van het waterpeil op de kosten van bedrijfsvoering. En als echte deskundigen weten ze

Onderzoeksprojecten

- Hoeveel natuurgras kun je als voer in het rantsoen opnemen zodat je optimale productie hebt? Ronny van Beek, Cornelis de Groot en Jan van der Hoog hebben gegevens verzameld bij de melkveehouder die 100 ha grasland heeft, waarvan 60 ha beheersland. Monsters hebben ze in Lelystad laten analyseren en op basis hiervan hebben ze een advies opgesteld: De Boer hoeft niet zo veel te
- veranderen in de bedrijfsvoering. Natuurgras past best in het rantsoen, mits hij voldoende krachtvoer en bijproducten voert.
- Wat is het effect op het land als je het grondwaterpeil verhoogt? Arie de Jong, Sjors de Brey en Paula de Ridder hebben een case study gedaan. Ze hebben verschillende opties doorgerekend. Ze adviseren de veehouder niet al zijn land nat te maken, want dat brengt veel nadelen met zich mee voor het beschik-
- bare rantsoen. Daardoor zullen kosten stijgen
- Hoe kun je grasland op slechte veengrond verbeteren. De ondernemer waarvoor Marinus Slingerland, Arjan Blom en John Scholman onderzoek verrichtten, was verplaatst wegens uitbreiding van een aanliegroute bij Schiphol. Hij zit nu op slechte veengrond. De leerlingen hebben een schema opgesteld voor verbetering van graslandvernieuwing.
- Hoe kun je het mestoverschot verla-

Wellantvoorzitter Luc Verburgh en veehouderijdirecteur Paul Vriesekoop van ASG: "Dit is een manier om het onderzoek en onderwijs in de regio te versterken"

kritische vragen te beantwoorden: "Ja, maar wat u daar stelt is niet meer zo, want "

Geduld

Sommige groepen constateren dat de ondernemer, voor wie ze hun onderzoek verricht hebben, niet veel aan de bedrijfsvoering hoeft te veranderen. Maar de groep die onderzoek heeft gedaan

naar een mogelijke vermindering van de mestafvoer, komt met een advies waarmee de melkveehouder de helft van de kosten (9.000 euro) kan besparen. De ondernemer zit zelf in de zaal: "Ik zie de resultaten voor het eerst," is zijn reactie, "maar ik zal er serieus naar kijken. Het klinkt interessant." Een schoonheidsfoutje dat die ondernemer pas vanavond dit advies hoort. In een pilot loopt niet alles op roltjes. Een van de groepen die onderzoek deed naar graslandverbetering, zegt tijdens de presentatie dat ze zich wat gehandicapt voelen omdat ze

het zonder onderzoeker moesten stellen. Zij konden niet terugvallen op de kennis van een specialist. Maar bij de andere onderzoekers liep het wel goed. Zowel de leerlingen als de onderzoekers hebben veel geleerd van elkaar. "De communicatie is soms lastig", zegt docent Jan Vlooswijk. "Onderzoekers spreken soms een andere taal". Hij heeft de eerste fase van het project begeleid. Gertjan Holshof, die als onderzoeker de peilbeheergroep heeft begeleid, erkent dat het in het begin een beetje aftasten is. Als onderzoeker weet je niet wat je van de leerlingen kunt verwachten, en leerlingen weten niet wat ze van de onderzoeker kunnen verwachten. Toch was hij verrast van de resultaten. "Het viel me mee wat ze er uit haalden." Als onderzoeker moet je veel geduld hebben, is zijn ervaring, maar soms krijg je ook iets terug: "Kan het niet handiger", zeiden de leerlingen toen hij de in het veld bezig was met een onderzoeksmethode. "Dat is het begin."

Navolging

Vriesekoop vindt het project belangrijk voor ASG: "Als onderzoekers met het onderwijs en ondernemers in de regio samenwerken, krijgen we meer verbinding met de regio en richten we ons meer op de vragen uit de praktijk." "Ook voor Wellantcollege is die verbinding met de regio belangrijk," vindt Luc Verburgh, voorzitter van de bestuursraad van Wellantcollege. Hij hoopt dat deze pilot navolging krijgt voor andere opleidingen. Hij denkt dat het een goede manier is om opleidingen op elkaar af te stemmen en te versterken. Vriesekoop ziet dit als een goede manier om kennisuitwisseling tussen onderzoek en onderwijs te versterken. Landelijk werkt ASG op meer plaatsen aan projecten. In het zuiden werkt de HAS Den Bosch bijvoorbeeld samen met Heli-con Opleidingen en PTC+ in het project 'Southern Milk Meat & Meadows'. En ook met Groene Welle is er samenwerking. Het verdient navolging, vindt Vriesekoop. □

gen? Erik van Eijl, Anouk Hanneke, Gerrit de Groot en Gerard Zaal hebben onderzocht hoe een melkveehouder zijn mestoverschot kan verminderen. Hij moet 600 kuub mest af laten voeren tegen kosten van 15 euro per kuub. Nadat de leerlingen verschillende opties hebben doorerekend, komen ze met een advies: de ondernemer kan zijn mestkosten bijna halveren.

- Wat is het beste rundveeras voor een biologische melkveehouder

zodat hij een goede productie heeft? Kan hij met zoekkoeien werken? Gerard Nap, Cynthia Pruissen en Pieter Miedema hebben een omgevingsanalyse gemaakt: Wat wil de omgeving van de boer? Wat wil de dierenbescherming, natuurvereniging, de consument of recreant? Op basis van die analyse vinden ze dat de melkveehouder als melkras het beste HF of SRB (Zweeds Roodbont Vee) kan nemen.